

Haalbaarheidsonderzoek Kwekerij Van Nugteren Abbenbroek

Opgesteld door:

P.G.M. de Koning

Telefoon: (06) 52 33 33 22

E-mail: info@dekoningexpertise.com

Berkel en Rodenrijs, 6 mei 2020

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
1.1 Algemeen.....	3
1.2 Aanleiding.....	3
1.3 Doel van het haalbaarheidsonderzoek.....	3
1.4 Opzet van het rapport	3
2. Bedrijfsomschrijving	4
2.1 De onderneming.....	4
2.2 Teelten en voorzieningen.....	6
2.3 Bedrijfsmiddelen	7
2.4 Organisatie	8
2.5 Verkoop en afzet	8
2.6 Financiën	8
2.7 Swot analyse.....	9
2.8 Marktanalyse.....	10
Begrotingen	14
3.1 Algemeen.....	14
3.2 Investeringsbegroting.....	14
3.3 Afschrijvingen	14
3.4. Saldobegroting gewas	14
3.5 Meerjarenbegroting	15
4. Conclusies en aanbevelingen.....	16

Bijlagen: begrotingen

1. Inleiding

1.1 Algemeen

De Koning Expertise is door Kwekerij Van Nugteren, Stationsweg 51, 3214 VJ te Zuidland gevraagd een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren voor het ontwikkelen van een agrarisch bedrijf aan de Capelleweg 2c te Abbenbroek.

De deskundigheid van De Koning Expertise wordt ontleend aan het feit dat de heer De Koning dagelijks actief is in de agrarische sector op het gebied van ruimtelijke ordening, bedrijfskundige- en organisatievraagstukken. Opdrachtgevers zijn agrarische bedrijven, banken en verzekeraars. De heer De Koning is werkzaam geweest voor MKB Adviseurs Food&Agri, de opvolger van LTO Noord Advies en onderdeel van Flynth Accountants en Adviseurs. De heer De Koning is een gecertificeerd bedrijfsadviseur bij de Vereniging van Agrarisch Bedrijfsadviseurs (VAB).

In 2017 is al eerder een bedrijfsplan opgesteld. Dit plan is een update op basis van de huidige stand van zaken in de sector.

1.2 Aanleiding

De heer S.J. van Nugteren, eigenaar van Kwekerij Van Nugteren, heeft een bouwkaal gekocht aan de Capelleweg 2C (kadasternummer 686) voor het oprichten van een burgerwoning en een agrarisch bedrijf (kadaster nummer D 738 en D739), totaal circa 25.000 m² groot. Op circa 8.000 m² is nu een appelboomgaard aanwezig, de overige gronden worden gebruikt voor diverse akkerbouwgewassen.

Voor het agrarische bedrijf is het noodzakelijk dat er een bedrijfsruimte aanwezig is voor de opslag en verwerking van de agrarische producten en opslag van de benodigde bedrijfsmiddelen.

1.3 Doel van het haalbaarheidsonderzoek

Het onderzoek moet uitwijzen of de plannen van Kwekerij Van Nugteren bedrijfseconomisch haalbaar zijn op voornoemde locatie en dat er sprake is van een volwaardig agrarisch bedrijf.

1.4 Opzet van het rapport

In hoofdstuk 2 worden de plannen voor het agrarisch bedrijf toegelicht. In hoofdstuk 3 zijn begrotingen voor de jaren 2018-2027 opgenomen. Het rapport wordt afgesloten met de conclusies in hoofdstuk 4.

Voor het uitvoeren van het haalbaarheidsonderzoek is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Kwantitatieve Informatie Akkerbouw (opgesteld door de WUR, Wageningen);
- Lei (Landbouw Economisch Instituut);
- Rabobank Cijfers&Trends;

- Benchmarkgegevens;
- Informatie van Kolster B.V. leverancier en specialist in snijheesters;
- Informatie van Flora Holland;
- Informatie welke is verstrekt door de heer Van Nugteren.

De Kwantitatieve Informatie Akkerbouw is een naslagwerk met begrotingsinformatie welke gebruikt worden door bedrijfsadviseurs in de sector voor het doorrekenen van investeringsplannen van agrarische ondernemingen. De opgenomen informatie wordt regelmatig bijgewerkt op basis van de laatste ontwikkelingen in de sector.

2. Bedrijfsomschrijving

2.1 De onderneming

Kwekerij Van Nugteren heeft het plan om aan de Capelleweg 2C een gemengd bedrijf te starten. Het plan bestaat uit de bestaande appelboomgaard van circa 8.000 m² welke in stand blijft. De overige 16.000 m² zal bestaan uit 8.000 m² snijheesters (wisselteelt) en 8.000 m² bloemkool.

Kwekerij Van Nugteren heeft de volgende randvoorwaarden bij het teeltplan:

- Moet toegestaan zijn volgens het geldende bestemmingsplan;
- Producten dien bij voorkeur geheel en/of gedeeltelijk via De Plantenhal afgezet te kunnen worden;
- Bij voorkeur rekening houden met een verdeling van de arbeid gedurende het jaar;
- Er moet sprake zijn van een volwaardig bedrijf en een rendabele exploitatie.

De heer S.J. van Nugteren is mede-aandeelhouder van De Plantenhal. Een keten van zes tuincentra in Zuid-Holland. Naast het standaard assortiment verkopen ze in de vestigingen ook soms groenten en fruit als aanbieding. Doordat op het perceel al een boomgaard aanwezig is, is het idee ontstaan om er een volwaardig agrarisch bedrijf te starten. In onderstaande afbeelding is het perceel ingetekend waarop de heer Van Nugteren het bedrijf Kwekerij Van Nugteren wil starten. Het bouwperceel voor de woning is onderdeel van het ingetekende agrarisch blok.

Het agrarisch bedrijf wordt/is **geen** onderdeel van De Plantenhal BV. Op het perceel zullen dan ook geen activiteiten plaats vinden die verband houden met De Plantenhal. Het betreft een zelfstandig agrarisch bedrijf, enkel de afzet zal voor zover mogelijk via De Plantenhal plaats vinden.

De vorige eigenaar van het perceel had elders een bedrijfsruimte voor de opslag en verwerking van de producten en de opslag voor de bedrijfsmiddelen. Er is op het perceel geen bouwblok aanwezig om een bedrijfsruimte op te richten.

De grondsoort is klei welke geschikt is voor akkerbouw en de fruitteelt. Het bestemmingsplan laat geen uitbreiding van de fruitteelt toe. Onderstaand de specifieke gebruiksregels voor het perceel aan de Capelleweg 2C volgens het geldende bestemmingsplan.

De gronden aan de Capelleweg 2C mogen gebruikt worden voor:

- a. akker- en opengrondstuinbouw;
- b. grondgebonden veehouderij;
- c. fruitteelt, zoals nader omschreven in lid [4.4](#).

4.4 Specifieke gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik gelden de volgende regels:

- a. de teelt van ruwvoeder is zonder meer toelaatbaar;
- b. fruitteelt is uitsluitend toegestaan voor zover dit het bestaand gebruik betreft;
- c. met uitzondering van gronden ter plaatse van de aanduiding 'sierteelt', waar sierteelt als permanente functie is toegestaan, is sierteelt op overige gronden uitsluitend toegestaan als wisselteelt, dat wil zeggen voor de duur van ten hoogste één teeltseizoen op dezelfde gronden;

Onder akker- en opengrondstuinbouw wordt verstaan: de teelt van gewassen op open grond, met uitzondering van fruit-, bollen- en sierteelt en bosbouw.

Volgens bovenstaande regels kan Kwekerij Van Nugteren de bestaande exploitatie van de boomgaard voortzetten. Ook de teelt van bloemkool is mogelijk volgens het bestemmingsplan. De teelt van een siergewas is mogelijk mits het voor de duur van één teeltseizoen op dezelfde gronden plaatsvindt. De heer Van Nugteren heeft de intentie om de snijheesters in de grond te planten en jaarlijks van perceel te laten wisselen. Bij de teeltomschrijving zal hier verder op ingegaan worden. Hiermee voldoet het plan aan de belangrijkste eis namelijk, toegestaan volgens het bestemmingsplan.

Ook kunnen alle producten afgezet worden via De Plantenhal. Wel dient hierbij aangetekend te worden dat vooral de verkoop van bloemkool mogelijk niet in zijn geheel via De Plantenhal mogelijk is. Door spreiding in het aanplanten kan hier wel in gestuurd worden zodat de productie uitgespreid wordt over een langere periode.

Door drie verschillende gewassen te gaan telen ontstaat er een spreiding in arbeid welke wenselijk is voor de Kwekerij Van Nugteren.

De financiële haalbaarheid wordt in de begrotingen nader toegelicht.

2.2 Teelten en voorzieningen

De huidige boomgaard met Elstar appels blijft in stand. Wel dient er een opslag gecreëerd te worden voor langdurige opslag van de appels (koelcel) en de verwerking. Zeker gezien het feit dat de Kwekerij Van Nugteren de appels via de De Plantenhal wenst te verkopen is het van belang dat er flexibel gewerkt kan worden.

Koelen op afstand is dan geen optie. De appels moeten dan eerst opgehaald worden waarna deze op een andere locatie verwerkt kunnen worden in bv kiloverpakkingen. Voor verkoop op de locaties van de Plantenhal is het van belang dat er flexibiliteit is wat betreft aantallen en verpakkingen. Door zowel koeling als verpakking op het bedrijf uit te voeren kan hieraan voldaan worden. Er is geen afhankelijkheid van derden. Daarbij wordt het aantal transportbewegingen verminderd waardoor er minder overlast is voor de omgeving.

De teelt van bloemkool zal gaan plaats vinden op circa 8.000 m². Bloemkool kan van het vroege voorjaar tot het najaar gepland en geoogst worden. Bij een goede teeltplanning is het mogelijk om het perceel tweemaal per jaar in fasen vol te planten. De teelt van bloemkool is goed mogelijk op kleigrond. Doordat kleinere percelen gepland worden kunnen werkzaamheden moeilijk uitbesteed worden aan loonwerkers. Loonwerkers in de regio zijn gericht op vollegronds akkerbouwbedrijven waar grote percelen bewerkt worden. De bedrijfsmiddelen zijn hierop aangepast. De heer Van Nugteren gaat telkens kleine delen van zijn perceel bewerken. Uitbesteden van het werk wordt hierdoor moeilijk doordat loonwerkers of de benodigde machines niet hebben of doordat de werkzaamheden niet op het juiste tijdstip uitgevoerd kunnen worden. Hij dient dan ook bij voorkeur zelf de benodigde bedrijfsmiddelen te hebben om zodoende zelf de benodigde grondbewerkingen e.d. uit te kunnen voeren.

De teelt van snijheesters vindt normaliter plaats in de vollegrond waarbij jaarlijks de wortels rondom de plant worden doorgestoken om zodoende de planten generatief te maken (generatief is een heester met veel bessen aan de takken). Dit houdt dat er meer van geoogst kan worden. Door nu de planten jaarlijks te verplaatsen en te wisselen met het perceel waarop bloemkool geteeld worden, worden de wortels automatisch jaarlijks doorgestoken en blijft de plant generatief. Door de planten te poten in potten met een inhoud van 20 liter en deze in te graven kunnen deze werkzaamheden jaarlijks zonder al teveel inspanningen uitgevoerd worden. Bijkomend voordeel is dat de perfecte grondsamenstelling voor deze teelt gebruikt kan worden in de potten.

Door de teelt van bloemkool en snijheesters af te wisselen wordt ook de grond niet uitgeput. Teeltwisseling is essentieel voor een duurzaam grondgebruik.

De teelt van snijheesters is een langdurige teelt. De bessen vormen zich namelijk op tweejarig hout. In de praktijk komt het erop neer dat een plant dus slechts eenmaal in de twee jaar productief kan zijn. Na het planten van de heesters is er een kleine productie in het derde jaar. Pas na 10 jaar wordt de maximale productie behaald. De planten blijven echter wel lang een goede en hoge productie geven. Volgens de leverancier van het uitgangsmateriaal, Kolster B.V. kunnen planten wel 30 jaar in productie blijven. Door de lange duur voordat een plant in volle productie is en het feit dat er alleen bessen gevormd worden op tweejarig hout zorgt ervoor dat het teeltareaal in Nederland redelijk stabiel is.

Afbeelding Ilex

2.3 Bedrijfsmiddelen

Om de teelten zoals hierboven omschreven mogelijk te maken dienen er wel een aantal bedrijfsmiddelen aanwezig te zijn. Doordat er kleine percelen in één keer gepland worden dient het bedrijf te beschikken over een kleine multifunctionele trekker welke zowel gebruikt kan worden in de appelboomgaard voor het maaien van het gras als het uitvoeren van grondbewerking t.b.v. de teelt van de bloemkool. Ook voor het verpoten van de snijheesters wordt gebruik gemaakt van een of meerdere tractoren.

Verder dient er aanwezig te zijn een irrigatiesysteem voor de snijheesters (bij voorkeur met druppelaars), een bostafel voor de snijheesters, koelcel voor bewaring van de appels en apparatuur voor het uitvoeren van gewasbescherming.

Om de bedrijfsmiddelen te huisvesten is een bedrijfsruimte nodig van circa 600 m² (40 x 15 meter). De indeling van de bedrijfsruimte zal er als volgt uit zien:

- Opslag/bewaring producten (koelcellen) totaal 150 M² (100 m² voor fruit en 50 m² voor de bloemen)
- Sorteerruimte 100 m²
- Opslag machines/werktuigen/fust/irrigatiesysteem e.d. circa 150 m²
- Kantoor/ technische ruimte/ sanitair en kantine circa 50 m²
- Logistieke ruimte circa 150 m²

Naast de bedrijfsruimte is er een zg. kapschuur (overkapping) voor de stalling en opslag van tractoren en voorraadkisten nodig. Deze kapschuur is noodzakelijk omdat tractoren en andere machines met een verbrandingsmotor niet bij het fruit en de logistieke ruimte gebruikt mogen worden i.v.m. roetdeeltjes (voedselveiligheid). De oppervlakte van deze kapschuur bedraagt 150 m² en vormt een geheel met de bedrijfsruimte (totale oppervlak 750 m²).

De bedrijfsruimte en de overkapping worden waarschijnlijk van zonnecollectoren voorzien.

2.4 Organisatie

Naar verwachting is er voor de oogst van de producten externe arbeid vereist. De teeltwerkzaamheden gedurende het groeiseizoen kunnen door de heer Van Nugteren uitgevoerd worden. Het oogsten van de gewassen zal door uitzendkrachten uitgevoerd worden.

Voor het begeleiden van de teelten zal een teeltadviseur ingeschakeld worden.

2.5 Verkoop en afzet

Kwekerij Van Nugteren is van plan om de producten in de zes vestigingen van De Plantenhal af te zetten. De heer Van Nugteren heeft door zijn werkzaamheden voor De Plantenhal een groot netwerk. Indien de producten niet volledig via De Plantenhal verkocht worden kan hij deze hoogstwaarschijnlijk via zijn netwerk verkopen.

2.6 Financiën

Volgens opgave van de heer Van Nugteren is voor de realisatie van het plan geen externe financiering nodig. In de begrotingen wordt dan ook geen rekening gehouden met rentelasten.

2.7 Swot analyse

Tabel 2.7.1 geeft een schematische weergave aan van de sterkten en zwakten van het plan.

Sterkten	Zwakten
Wisselteelt heesters en bloemkool waardoor gronden niet uitgeput worden	Geringe ervaring met de teelten
Risicospreiding door 3 gewassen	Heesters pas na 3 jaar eerste productie en volproductief na 10 jaar.
Arbeidsspreiding door 3 verschillende gewassen	Hoge aanloopkosten voor de snijheesters)
Eigen regionale afzet	Het bedrijf is met circa 25.000 m2 beteeltbare gronden relatief klein
Financiering met eigen middelen	
Geschikte grond voor de gewassen	
Past binnen bestemmingsplan	

De heer Van Nugteren van Kwekerij Van Nugteren heeft rekening gehouden met de zwakke punten van het plan. Het gebrek aan teeltervaring wordt opgelost door een deskundig teeltadviseur te betrekken bij de bedrijfsvoering. Hierdoor krijgt het bedrijf kennis van zaken welke bij andere kwekers aanwezig is en welke wordt overgebracht door de teeltadviseur. Het feit dat voor de snijheesters een forse investering vraagt, door de lange periode tot maximale productie, kan door de heer Van Nugteren goed opgevangen worden. Dit doordat het plan met eigen middelen gefinancierd wordt en hij niet volledig afhankelijk is van een inkomen uit het bedrijf. Dit neemt niet weg dat de heer Van Nugteren het plan enkel wenst uit te voeren wanneer er een rendabele bedrijfsvoering mogelijk is en er sprake is van een volwaardig bedrijf. In de toekomst zal het bedrijf mogelijk voortgezet worden door zijn kinderen.

2.8 Marktanalyse

Fruitteelt

In onderstaande tabel is de Nederlandse en Europese productieontwikkeling weergegeven.

Appelproductie in Nederland en EU

EU 28

Apple production by country

Country	x 1000 tons											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	F2019	(1)	(2)
Austria	169	199	157	155	188	177	40	67	184	144	-22	48
Belgium	288	305	220	220	318	285	234	88	231	229	-1	24
Croatia	89	83	59	96	62	101	35	66	86	60	-30	-4
Czech Rep	103	79	118	121	131	156	139	102	145	113	-22	-12
Denmark	21	20	18	23	26	24	24	19	24	15	-38	-33
France	1,579	1,701	1,169	1,576	1,444	1,674	1,515	1,424	1,477	1,652	12	12
Germany	835	953	972	804	1,116	973	1,033	597	1,093	912	-17	0
Greece	254	305	242	236	245	242	259	231	301	275	-9	4
Hungary	488	301	750	585	920	522	498	530	782	452	-42	-25
Italy	2,179	2,293	1,939	2,122	2,456	2,280	2,272	1,704	2,264	2,195	-3	6
Latvia	12	8	9	15	10	8	10	8	14	11	-21	3
Lithuania	46	49	39	40	27	46	50	48	62	22	-65	-59
Netherlands	334	418	281	314	353	336	317	228	267	285	7	5
Poland	1,850	2,500	2,900	3,170	3,750	3,979	4,035	2,870	4,810	2,710	-44	-31
Portugal	251	265	221	284	272	329	263	314	267	307	15	9
Romania	423	412	351	387	382	336	327	230	425	319	-25	-3
Slovakia	32	33	36	42	46	40	17	15	44	36	-18	42
Slovenia	66	73	45	56	68	71	12	6	72	47	-35	57
Spain	486	507	391	464	505	482	495	480	476	542	14	12
Sweden	20	17	14	17	16	21	20	18	32	20	-38	-14
UK	214	226	162	204	206	243	239	207	219	210	-4	-5
Total:	9,740	10,746	10,095	10,929	12,541	12,326	11,834	9,251	13,275	10,556	-20	-8

(1) Percentage difference between F2019 and 2018

(2) Percentage difference between F2019 and the average of 2018 - 2017 - 2016

EU 28

Apple production by variety

x 1000 tons

Variety	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	F2019	(1)	(2)
Annurca	34	35	35	35	40	35	35	35	40	40	0	9
Boskoop	60	73	58	58	85	77	71	34	66	59	-12	3
Braeburn	289	324	264	302	323	327	318	220	312	294	-6	4
Bramley	95	91	59	70	83	84	85	75	72	55	-24	-29
Cortland	50	70	40	25	25	26						
Cox Orange	89	89	38	42	26	34	29	20	23	16	-30	-34
Cripps Pink	160	184	144	187	249	244	261	260	275	299	9	13
Elstar	362	453	353	346	431	399	387	265	367	355	-1	5
Fuji	251	261	212	311	321	338	288	290	332	339	2	12
Gala	989	1,137	1,111	1,204	1,318	1,382	1,312	1,271	1,467	1,467	0	9
Gloster	112	148	187	195	201	183	197	166	190	146	-23	-21
Golden Delicious	2,413	2,628	2,286	2,535	2,677	2,534	2,406	1,911	2,403	2,327	-3	4
Granny Smith	342	413	302	361	383	405	384	363	393	377	-4	-1
Idared	619	692	986	1,069	1,192	1,129	965	629	1,177	552	-53	-40
Jonagold	544	652	475	500	644	633	567	298	577	431	-25	-10
Jonagored	180	194	367	341	491	519	539	335	563	228	-60	-52
Jonathan	282	242	201	178	193	143	123	108	164	95	-42	-28
Lobo	60	100	50	30	30	31						
Morgendurff/impera	81	61	53	57	74	46	49	54	58	57	-2	6
Pinova	27	37	43	62	79	119	104	85	155	151	-3	31
Red Delicious	663	680	541	597	675	643	632	558	737	656	-11	2
Red Jonaprince	29	33	48	53	98	104	156	114	371	204	-45	-5
Reinette Grise du	101	108	73	121	126	134	108	83	142	129	-9	16
Shampion	257	327	423	457	494	513	522	416	569	466	-18	-7
Spartan	6	6	6	6	6	6	4	3	5	4	-22	-3
Stayman	18	17	12	18	14	14	14	8	7	6	-23	-41
Other new varietie	134	152	100	152	165	207	213	209	344	377	10	48
Other	1,495	1,541	1,377	1,358	1,808	1,713	1,735	1,192	2,127	1,229	-42	-27
Ligol			250	260	290	303	330	250	350	200	-43	-35
Total:	9,740	10,746	10,095	10,929	12,541	12,326	11,834	9,251	13,275	10,596	-20	-8

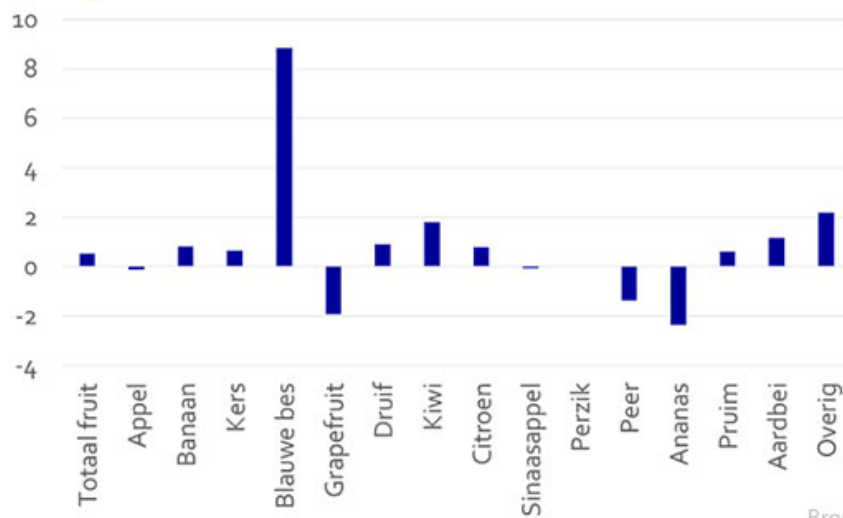
(1) Percentage difference between F2019 and 2018

(2) Percentage difference between F2019 and the average of 2018 - 2017 - 2016

(3) Other new varieties: Ariane, Belgica, Cameo, Diwa, Greenstar, Honey Crunch, Jazz, Junami, Kanzl, Mariac, Rubens, Tentation, Wellant....

Uit het overzicht blijkt dat de productie redelijk stabiel is binnen de EU. Jaarlijkse verschillen in de productie worden vooral veroorzaakt door klimaatinvloeden zoals zonuren, neerslag en schade als gevolg van bv nachtvorst, hagel en/of andere natuurverschijnselen. Uit de statistieken blijkt dat het ras Elstar één van de meest stabiele rassen is wat betreft de productie. De afzet van de Nederlandse productie vindt voor 65% plaats in eigen land, slechts 35% is bestemd voor de export. De consumptie in Europa van appels is redelijk stabiel (periode 2011-2016). Zie ook onderstaande tabel.

Figuur 1: West-Europese fruitconsumptiegroei naar type (gemiddelde jaarlijkse groei 2011-2016)

Bron: Eurostat, bewerking: Rabobank

De rendementen van de bedrijven staat onder druk door de hoge financieringslasten. De Rabobank merkt echter op dat de verschillen tussen de bedrijven groot is. Vooral bedrijven die een lage kostprijs kunnen realiseren en hun afzet goed georganiseerd hebben (eigen afzetketen) presteren goed. Naar verwachting van de Rabobank zal het areaal hardfruit, waaronder appels, de komende jaren in Europa stabiliseren.

Vollegrondsgroenten

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de productie en het areaal voor de teelt van bloemkool weergegeven.

Jaar	Productie in mln kg	Areaal in hectares	Productie kg/hectare
2001	40	2276	17.575
2005	42	2450	17.143
2010	41,7	2575	16.194
2015	44,7	2365	18.901
2016	42,2	2219	19.018
2017	48,2	2501	19.272
2018	45,4	2583	17.576
2019	46	2577	17.850

Sinds 2017 is het areaal redelijk stabiel, welk fluctueert de productie. De laatste jaren is de totale productie redelijk stabiel. Op veel bedrijven worden meerdere gewassen geteeld. Gemiddeld teelt 60% van alle vollegrondsgroentenbedrijven slechts één gewas. De overige bedrijven telen meerdere gewassen. Het aantal in één teelt gespecialiseerde bedrijven neemt jaarlijks toe.

De Rabobank beoordeelt het perspectief van de sector als positief.

Snijheesters

Er is geen speciale branche informatie aanwezig over de teelt van snijheesters. Volgens de leverancier van het uitgangsmateriaal (Gebr. Kolster B.V.) staat de teelt wel in de belangstelling doordat de vraag naar het product jaarlijks toeneemt. Het aanbod groeit wel maar gestaag. Dit komt door de lange termijn voordat een teelt volproductief is. Hierdoor kunnen alleen ondernemers welke financieel sterk zijn (de teelt kunnen voorfinancieren met eigen middelen) deze teelt opstarten. De vraag naar het product neemt toe vanuit China waardoor de prijzen ook de stijgende tendens laten zien.

3. Begrotingen

3.1 Algemeen

De begrotingen zijn gebaseerd op informatie verkregen uit de Kwantitatieve Informatie Akkerbouw, prijsinformatie van Flora Holland en benchmarkgegevens.

In de begrotingen is er vanuit gegaan dat de investeringen in 2021 plaats vinden en dat dit ook het eerste teeltjaar is. De snijheesters worden in twee fasen gepland namelijk in 2021 en 2022. Dit wordt gedaan om wanneer het gewas productief is jaarlijks productie te hebben. Aangezien de bessen gevormd worden op 2 jarig hout is het slechts mogelijk eenmaal per 2 jaar te oogsten.

3.2 Investeringsbegroting

In **bijlage 1** is de volledige investeringsbegroting weergegeven. Onderstaand een verkorte weergave van de totale investering van € xxx,-. De gronden en de aanwezige boomgaard zijn al in het bezit van de heer Van Nugteren. Volledigheidshalve zijn deze wel opgenomen in het totaaloverzicht.

Verkorte weergave investeringen

Afgerond wordt er € xxx,- geïnvesteerd in het bedrijf inclusief de aankoop van de grond.

In de bijlage is tevens vermeld de oppervlakte waarop de investering betrekking heeft en indien van toepassing de aanschafprijs per eenheid waarmee gerekend is. Ook het afschrijvingspercentage is opgenomen in het overzicht. De aanschafprijs voor de boomgaard en de verwervingskosten zijn de werkelijke aanschafkosten verminderd met de afschrijvingen over drie jaar.

3.3 Afschrijvingen

In **bijlage 2** is het verloop van de afschrijvingen weergegeven. Vanaf 2022 wordt jaarlijks rekening gehouden met € 2.500,- aan vervangingsinvesteringen.

Opgemerkt dient te worden dat de afschrijvingen een kostenpost zijn maar geen uitgaven. Dit doordat er geen aflossingsverplichtingen zijn als gevolg van het ontbreken van een hypotheek voor verwezenlijking van de plannen.

3.4 Saldobegroting gewas

In **bijlage 3** is de saldobegroting gewas opgenomen voor de periode 2021-2030.

Voor ieder gewas afzonderlijk is een saldobegroting per jaar opgesteld. Voor de appels en de teelt van bloemkool is slechts één jaar opgenomen in de saldobegroting. Voor de snijheesters zijn de jaren 2021, 2023-2030 opgenomen. Het jaar 2022 ontbreekt maar dit jaar is gelijk aan 2018 (eerste jaar van de aanplant fase 2, en geen productie). Aangezien het ongeveer 10 jaar duurt voordat de snijheesters volproductief zijn is het jaar 2030 opgenomen in de saldobegroting. In de begrotingen is rekening gehouden met 500 uur eigen arbeid op jaarbasis. Aangezien de productietijd van veel gewassen vaak in een kort tijdsbestek valt en het feit dat de heer Van Nugteren nog een bedrijf heeft.

Appels

Er is in de investeringsbegroting en de saldobegroting geen rekening gehouden met eventuele vervanging van de bomen. De opgenomen kosten en arbeidsbehoefte zijn afkomstig uit de kwantitatieve informatie voor de fruitteelt.

Voor de gemiddeld kosten per arbeidsuur is er vanuit gegaan dat de arbeid voor een groot deel wordt ingevuld door de inzet van studenten en uitzendkrachten. Het gemiddelde uurloon waarmee gerekend wordt bedraagt € 17,50 per uur. Vanaf 2023 is er rekening gehouden met een jaarlijkse uurloonstijging van 1,5%.

De gemiddelde opbrengstprijis is afkomstig uit de Kwantitatieve Informatie. Er is geen rekening gehouden met verkoopkosten aangezien het de intentie is de volledige productie gedurende het jaar af te zetten via De Plantenhal. Ook is er geen rekening gehouden met de mogelijk hogere prijs welke behaald kan worden door de directe verkoop.

Het saldo per jaar bedraagt € xxxx,-.

Bloemkool

De gebruikte informatie is afkomstig uit de Kwantitatieve informatie Akkerbouw en Vollegrondsgroenteteelt 2018. Er is rekening gehouden met twee teelten per jaar. Een voorjaarsteelt met plantperiode week 9 tot 15 en oogstperiode week 22-26. De najaarsteelt wordt gepland in de periode van week 24 tot 26, de oogstperiode is vanaf week 35.

Snijheesters

De gebruikte informatie is afkomstig uit van de leverancier van het plantmateriaal, Gebr. Kolster BV. De verkoopprijs waarmee gerekend wordt is de gemiddelde prijs volgens de Veiling Flora Holland. De arbeidsbehoefte is berekend op basis van een vergelijkbare teelt namelijk de snijhortensia. Van deze teelt is informatie beschikbaar (Kwantitatieve informatie voor de glastuinbouw). Ook de overige teelkosten zijn op deze teelt gebaseerd.

Er is rekening gehouden met het feit dat slechts 50% van het areaal (4.000 m²) in een jaar productief is aangezien bessen gevormd worden op tweejarig hout.

De begroting geeft voldoende mogelijkheden om tegenvallers op te vangen. Zo is er rekening gehouden met een relatief hoog uurloon terwijl de arbeid deels door scholieren en studenten ingevuld zal worden. Ook wat betreft de productprijzen is het mogelijk een hogere prijs te realiseren aangezien de producties direct verkocht worden via De Plantenhal.

3.5 Meerjarenbegroting

In bijlage 4 is de meerjarenbegroting weergegeven. Hierin komen de voorgaande begrotingen samen aangevuld met de niet toegerekende kosten.

In dit overzicht is zowel het fiscale bedrijfsresultaat berekend als de jaarlijkse kasstroom (marge) berekend. De begrotingen zijn vergeleken met de financieringseisen welke banken stellen. Deze

hanteren als stelregel een eigen vermogen van 30% van het balanstotaal (geïnvesteerde vermogen) en een marge van 10% van de omzet op jaarbasis. Het bedrijf van de heer Van Nugteren voldoet aan deze eisen. Het bedrijf wordt volledig gefinancierd met eigen vermogen en de jaarlijkse marge bedraagt meer dan 10% behoudens jaar 2022. Door deze marge is het bedrijf in staat om eventuele tegenvallers uit eigen middelen op te vangen.

Op basis van de begrotingen kan geconcludeerd worden dat de het plan van de heer Van Nugteren voldoende toekomstperspectief heeft. Daarnaast zijn er voldoende mogelijkheden om de marge verder te vergroten door hogere verkoopprijzen te realiseren.

In onderstaande tabel is een samenvatting van de meerjarenbegroting over de jaren 2018, 2022 en 2027 weergegeven.

Uit bovenstaand overzicht wordt duidelijk dat wanneer het bedrijf volledig productief is er een fiscaal resultaat behaald kan worden dat voldoende is voor een volwaardig inkomen.

4. Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de begrotingen kan geconcludeerd worden dat de plannen van Kwekerij Van Nugteren bedrijfseconomisch haalbaar zijn. Het plan voldoet aan het bestemmingsplan, qua gebruik van de grond, aangezien de snijheesters jaarlijks van perceel wisselen met de teelt van bloemkool. Essentieel voor de plannen is wel dat er een bedrijfsruimte aanwezig is voor de opslag van de bedrijfsmiddelen en producten (koelcel) en de mogelijkheid tot het verkoopklaar maken van de producten voor verkoop via De Plantenhal.

P.de Koning

Sr. bedrijfsadviseur